
Sesijas dokuments

B9-0309/2021

2.6.2021

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, noslēdzot debates par Padomes un Komisijas paziņojumiem,

saskaņā ar Reglamenta 132. panta 2. punktu,

par vispārējās Covid-19 pandēmijas radītās krīzes novēršanu: ietekme, ko jaunattīstības valstīs radītu atbrīvojums no PTO *TRIPS* līguma ievērošanas attiecībā uz Covid-19 vakcīnām, ārstēšanu un aprīkojumu, kā arī ražošanas un izgatavošanas jaudas palielināšanu
(2021/2692(RSP))

Sven Simon, Christophe Hansen, Peter Liese, Christian Ehler, Angelika Niebler, Tomas Tobé
PPE grupas vārdā

Eiropas Parlamenta rezolūcija par vispārējās Covid-19 pandēmijas radītās krīzes novēršanu: ietekme, ko jaunattīstības valstīs radītu atbrīvojums no PTO *TRIPS* līguma ievērošanas attiecībā uz Covid-19 vakcīnām, ārstēšanu un aprīkojumu, kā arī ražošanas un izgatavošanas jaudas palielināšanu (2021/2692(RSP))

Eiropas Parlaments

- ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
1. pauž bažas par pandēmijas attīstību, jo īpaši valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem, kurās vakcinācijas kampaņa norit lēni; uzsver, ka palīdzība šīm valstīm to iedzīvotāju vakcinēšanā ir ne tikai morāls pienākums, bet arī atbilst mūsu pašu interesēm, jo mutāciju rašanās varētu apdraudēt mūsu panākumus cīņā pret pandēmiju; stingri uzsver, ka Covid-19 pandēmija vēl nav beigusies un ka mums ir jāsauglabā modrība, jo īpaši attiecībā uz mutāciju paveidiem; atzīst, ka šīs situācijas dēļ var rasties nepieciešamība izstrādāt mutācijām pielāgotas vakcīnas, un tādēļ uzsver, ka ir svarīgi uzturēt spēkā stimulus vakcīnu pētniecībai un ražošanai;
  2. norāda, ka jebkura veida vakcīnas ražošanai, bet jo īpaši tādu vakcīnu ražošanai, kuru pamatā ir *mRNA* tehnoloģija, ir vajadzīgas augsti attīstītas spējas un vakcīnu ražošana ir ļoti sarežģīts process, kurā iesaistīti tūkstošiem ražošanas posmu un neskaitāmi patenti, kā arī sarežģīts izejvielu un sastāvdaļu kopums, kas iegūts no vairākām valstīm; uzsver, ka patenti aptver tikai nelielu daļu zināšanu, kas vajadzīgas drošu un efektīvu vakcīnu ražošanai, un ka patentu atcelšana neļaus ražotājiem no citām pasaules daļām automātiski iegūt vajadzīgo zinātību; tādēļ uzskata, ka brīvprātīgas licences ir visefektīvākais instruments, lai veicinātu ražošanas paplašināšanu un zinātības apmaiņu; atgādina, ka vairākas Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) dalībvalstis vēl nav īstenojušas Līguma par intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem (*TRIPS* līguma) grozījumus par obligātajām eksporta licencēm un ka atkarībā no tā, kādā veidā šie valstu noteikumi tiek īstenoti, procesi var būt ļoti gari un varētu būt nepieciešami uzlabojumi; atgādina arī, ka piegādes ķēdē netiek automātiski nodota saistītā zinātība;
  3. uzsver, ka vismazāk attīstītajām valstīm jau ir piešķirts atbrīvojums, kas ir spēkā līdz 2033. gada 1. janvārim un skar *TRIPS* līguma noteikumu īstenošanu attiecībā uz zālēm, kā arī atbrīvojums, kas piešķirts līdz 2021. gada 1. jūlijam un kura pagarinājums pašlaik tiek apspriests, atbrīvojot vismazāk attīstītās valstis no visām *TRIPS* līguma saistībām, izņemot 3., 4. un 5. pantu; norāda, ka šiem atbrīvojumiem nav ietekmes uz Covid-19 vakcīnu ražošanu vismazāk attīstītajās valstīs, tostarp tajās, kurās ir zāļu izgatavošanas jauda;
  4. norāda, ka patentu un cita veida intelektuālā īpašuma aizsardzība nodrošina taisnīgu atlīdzību un aizsardzības pasākumus, lai uzņēmējdarbībā varētu uzņemt risku un tiktu stimulēta augsta līmeņa pētniecība; norāda, ka šāda aizsardzība ir pamats brīvprātīgiem licencēšanas nolīgumiem un zinātības nodošanai, un tāpēc tā drīzāk veicina vakcīnu pieejamību, nevis rada šķēršļus tai; brīdina, ka saskaņā ar patentu nepiemērojamības paradigmu uzņēmumiem būtu jāizmanto slepenība vai ekskluzivitāte, lai aizsargātu

savas inovācijas; uzsver apdraudējumu, ko *TRIPS* līguma atcelšana radītu pētniecības finansējumam, jo īpaši pētniekiem, investoriem, izstrādātājiem un klīniskajiem izmēģinājumiem; uzsver, ka īpašumtiesību, tostarp intelektuālā īpašuma tiesību, aizsardzība ir Eiropas Savienības un tās dalībvalstu konstitucionāls pienākums;

5. atgādina, ka ES joprojām ir vadošais vakcīnas piegādātājs visā pasaulē, eksportējot pusi no saražotās produkcijas uz vairāk nekā 110 valstīm; ar nožēlu norāda, ka citas attīstītās rūpniecības valstis, jo īpaši Amerikas Savienotās Valstis, nav izpildījušas savu pienākumu nodrošināt globālu un vienlīdzīgu piekļuvi vakcīnām;
6. uzskata, ka visefektīvākais veids, kā cīnīties pret pandēmiju, ir ātri palielināt vakcīnu ražošanu pasaulē un nodrošināt ātrāku un plašāku to pieejamību par zemām cenām, jo īpaši neaizsargātām iedzīvotāju grupām valstīs ar zemiem un vidējiem ienākumiem; tādēļ aicina ES un visas PTO dalībvalstis iebilst pret priekšlikumu par pagaidu atbrīvojumu no *TRIPS* līguma, kā arī pret Indijas un Dienvidāfrikas iesniegto pārskatīto priekšlikumu, jo šāds solis nepalielinātu Covid-19 vakcīnu pieejamību, bet vēl vairāk kavētu turpmāku pētniecību, inovāciju un zinātnības nodošanu; atzinīgi vērtē PTO ģenerāldirektora centienus pārliecināt dalībvalstis meklēt dialogā balstītu risinājumu, kā arī Komisijas izziņotos priekšlikumus šajā sakarā; tā vietā ierosina veikt šādus pasākumus:
  - atcelt visus esošos *de facto* un *de jure* eksporta ierobežojumus attiecībā uz vakcīnām un izejvielām piegādes ķēdēs, izņemot mehānismus, kas paredzēti pārredzamības uzlabošanai,
  - steidzami ieviest finansiālus stimulus un atbalstīt vakcīnu ražošanas jaudas palielināšanu, jo īpaši jaunattīstības valstīs,
  - stimulēt brīvprātīgus licencēšanas nolīgumus un brīvprātīgu tehnoloģiju un zinātnības nodošanu valstīm, kurās jau darbojas vakcīnu izgatavošanas nozares, un sākt dialogu par pastāvošajiem šķēršļiem brīvprātīgai licencēšanai un to pārvarēšanu,
  - būtiski palielināt ar *COVAX* mehānisma starpniecību nodrošināto vakcīnu devu skaitu;
7. atbalsta Komisijas nodomu jūnija sākumā iesniegt PTO “trešā ceļa” priekšlikumu, galveno uzmanību pievēršot trim savstarpēji papildinošiem pīlāriem: tirdzniecības veicināšana un pasākumi pret eksporta ierobežojumiem, ražošanas paplašināšana, tostarp ar vakcīnu izgatavotāju un izstrādātāju apņemšanos, un *TRIPS* līguma elastības precizēšana un atvieglošana attiecībā uz obligātajām licencēm; atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir uzsākusi pamatiniciatīvu “Eiropas komanda” ar mērķi palīdzēt izvērst vakcīnu izgatavošanu Āfrikā, sniedzot finansiālu atbalstu reģionālajiem izgatavošanas centriem;
8. norāda, ka ES ir nozīmīga līdzekļu devēja *COVAX* mehānismam gan finansējuma, gan vakcīnu kopīgas izmantošanas ziņā, turklāt gan ar *COVAX* starpniecību, gan divpusēji; šajā sakarībā atzinīgi vērtē “Eiropas komandas” apņemšanos līdz gada beigām ziedot 100 miljonus devu valstīm ar zemiem un vidējiem ienākumiem un apsveic vienošanos ar vakcīnu izgatavotājiem 2021. gadā piegādāt 1,3 miljardus vakcīnu devu par zemām

cenām valstīm ar vidējiem ienākumiem un bez peļņas valstīm ar zemiem ienākumiem;

9. aicina ES un tās dalībvalstis izdarīt secinājumus no pandēmijas, lai uzlabotu to sagatavotību turpmākām veselības krīzēm; tādēļ aicina tās sniegt lielāku atbalstu jaunattīstības valstīm un trešām valstīm saistībā ar loģistiku un vakcīnu izplatīšanas ķēdēm; atzīst ierobežojumus, piemēram, dzesēšanas infrastruktūras, izplatīšanas kanālu un kvalificēta personāla trūkumu, šķēršļus ģeogrāfiskai un sociālekonomiskai aptverei un vilcināšanos vakcinēties; aicina ES pastiprināt diskusijas ar *COVAX* mehānisma dalībniekiem par šo jautājumu; šajā sakarībā atzinīgi vērtē G20 valstu grupas Romas deklarācijā pausto apņēmību palielināt gatavību un nepieļaut, lai pasaules mēroga ārkārtas situācija veselības jomā cilvēci pārsteidz nesagatavotu;
10. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.